

Foto: I. Griņevičs

Starptautiskā Izgudrojumu un inovāciju izstāde "MINOX 2018"

RTU Daugavpils filiāles pētnieku izgudrojums "Metālu ilgizturības pētīšanas iekārta"

Ivans Griņevičs, Latvijas Izgudrotāju biedrība
Elmārs Baltiņš, biedrība "CONNECT Latvija"
Andrejs Krasņikovs, Latvijas Zinātņu akadēmija

Visos mūsu valsts kultūrvēsturiskajos novados pilnā sparā aizrit izgudrojumu un inovāciju izstādes ar kopēju nosaukumu "MINOX 2018 izgudrojumu festivāli". Pirmo reizi Latvijā izgudrotājiem reģionos dota iespēja eksponēt savus jauninājumus izstādēs "MINOX Kurzeme", "MINOX Latgale", "MINOX Vidzeme" un "MINOX Zemgale". Liepājā izgudrojumu izstāde notika šā gada 4.–5. aprīlī Liepājas Universitātes telpās asoc. prof. Armanda Gricka vadībā, Daugavpilī – 10. maijā Rīgas Tehniskās universitātes Daugavpils filiāles telpās Domes izpilddirektors vietnieka Kārļa Raša vadībā, Cēsīs – 2. jūnijā RTU Cēsu filiāle projektu vadītājas Ginas Matas vadībā, bet Jelgavā tā notiks 8. septembrī Pasta salā Zemgales reģiona kompetenču attīstības centra Uzņēmējdarbības atbalsta nodaļas vadītājas Līgas Miķelsones vadībā. "MINOX 2018" izgudrojumu izstāžu festivāls noslēgsies ar divu dienu starptautisku izstādi Rīgā 12.–13. oktobrī Latvijas Universitātes Lielajā aulā.

Pirmā reģionālā izstāde "MINOX Kurzeme" notika Liepājā, kur savus darbus prezentēja teju 20 dalībnieki no Kurzemes un arī tālākām vietām. Ventspils Augstskola deleģēja pētnieci Silgu Sviķi iepazīstināt sabiedrību ar jauno botānisko vārdnīcu, bet RTU Betona mehānikas laboratorija prezentēja akademiķa A. Krasņikova komandas izstrādātos fibrobetonus. Liepājas Universitāte izstādei pieteica Toma Girvaiša multifunkcionālo ekranoplānu, kā arī Raivja Ķepala un Armanda Gricka viļņu enerģijas pārveidotāju. Individuālais izgudrotājs Andris Miežubrālis eksponēja siltumnīcu dēstu dziedēšanas un augu audzēšanas galdu, savukārt jaunuzņēmums *InPass* demonstrēja vides monitoringa risinājumus.

Latvijas Universitātes Cietvielu fizikas institūts kopā ar sadarbības partneriem inženiera Vladimira Ņemceva vadībā piedalījās trīs izstādēs – Liepājā, Daugavpilī un Cēsīs, kur prezentēja elastīgu bruģa segumu un tā veidošanas procesu. Patentētais izgudrojums attiecas uz ceļu un laukumu virsmu elastīga seguma veidošanu. Piedāvāto segumu veido divu dažādu profilu savstarpēji sašķejami bruģa elementi, kas izgatavoti no otrreizējās gumijas ar saistvielu.

Ar lielu interesi tika aizvadīta "MINOX Latgale" izstāde Daugavpilī, kur dalībnieku lokā bija Rīgas, Rembates, Rēzeknes, Dagdas un Daugavpils izgudrotāji. Ar nomināciju "Radoša pieeja zināšanu pielietošanā" izstādē tika atzīmēts Daugavpils Universitātē Jeļenas Kirilovas vadībā izstrādātais izgudrojums – jaunas luminiscentas krāsvielas, ar kurām pēta bioloģiskus objektus. RTU Daugavpils filiāles pētnieks Guntis Sprinģis demonstrēja berzes un diluma pētīšanas iekārtu, bet Raisa Smirnova – metodiku "Ceļš pie haotiskiem un reti atraktoriem disipatīvās nelineārās sistēmās". Līdzās pieredzējušajiem pētniekiem izstādē savus risinājumus demonstrēja arī skolu audzēkņi, piemēram, 11. klases skolniece Alise Kirilova prezentēja zinātniski pētniecisko darbu "Virsmas aktīvo vielu sintēze no Latvijas augu eļļām", kas izstrādāts sadarbībā ar Daugavpils Universitāti, izgājis aprobāciju RTU un izstādē guva atzinību nominācija "Videi draudzīgs".

Ideja rīkot izgudrotāju dienas un izstādes radās 2008. gada sākumā, kad Latvijas Izgudrotāju biedrības delegācija (Aldis Eglājs, Mareks Justs, Normunds Lazdiņš, Roberts Paeglis) piedalījās 1. Starptautiskajā Izgudrotāju dienas festivālā Bangkokā, Taizemē. Pirmo reizi Latvijas Izgudrotāju diena tika atzīmēta ar konferenci 2008. gada 17. decembrī Rīgas Ekonomikas augstskolā – to organizēja Latvijas Izgudrotāju biedrība kopā ar biedrību "CONNECT Latvija" un Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Zināšanu un inovācijas sistēmas departamentu. Izgudrotāju dienas mērķis ir apvienot Latvijas izgudrotājus, veicināt sabiedrībā inovācijas kultūru un uzņēmējdarbības garu, informēt par izgudrojumu aizsardzības politiku un komercializācijas iespējām. Latvijas

izgudrojumu izstādes pirmsākumi meklējami 2010. gadā, kad Rīgas Tehniskās universitātes telpās notika pirmā Latvijas izgudrojumu izstāde. Tagad izgudrojumu izstādes mūsu valstī notiek regulāri. Kopš 2012. gada, pēc izgudrotāja Miervalda Rozenberga priekšlikuma, šīs izstādes tiek sauktas "MINOX" vārdā par godu izgudrotāja Valtera Capa 1936. gada 6. oktobrī veiksmīgi noslēgtajam līgumam ar Valsts Elektrotehnisko fabriku par fotokameras *Minox* ražošanu. 2012. gadā tās iemantoja arī starptautisku dimensiju. Kopš 2014. gada Starptautiskā Izgudrojumu un inovāciju izstāde "MINOX" notiek reizi divos gados.

Latvijas Izgudrotāju biedrības desmitgades jubilejā 2017. gada decembrī Latvijas Zinātņu akadēmijas (LZA) prezidents Ojārs Spārītis Latvijas Izgudrotāju biedrībai pasniedza Pateicības rakstu par sekmīgu darbību izgudrotājdarbības popularizēšanā.

Šā gada pavasarī norisinājās vēl kāds nozīmīgs notikums – Pasaulē Intellektuālā īpašuma organizācija (PIŪO) Latvijas Izgudrotāju biedrības valdes priekšsēdētājam Aldim Eglājam piešķīra apbalvojumu "PIŪO Medaļa izgudrotājam" par nozīmīgiem sasniegumiem izgudrojumu ieviešanā tautsaimniecībā. Pasaulē intelektuālā īpašuma dienā, 26. aprīlī, svinīgā ceremonijā medaļu pasniedza LZA prezidents Ojārs Spārītis un Patentu valdes direktors Sandris Laganovskis.

Šā gada 12.–13. oktobrī Rīgā jau septīto reizi notiks Izgudrojumu un inovāciju izstāde "MINOX 2018". Latvijas Universitātes Lielajā aulā savus projektus demonstrēt aicināti gan individuālie izgudrotāji, gan pētniecības institūti un augstskolas, gan skolēni.

Izstādes organizēšanu vada Latvijas Izgudrotāju biedrība, "CONNECT Latvija" un Latvijas Zinātņu akadēmija, kuras viceprezidents A. Krasņikovs ir organizācijas komitejas priekšsēdētājs.

Vēl ir iespēja pieteikties dalībai šā gada "MINOX" reģionālajā izstādē Jelgavā, kā arī noslēdzošajā izstādē Rīgā, aizpildot pieteikumu mājaslapā <http://www.minox.lv>.

Foto: Liepājas Universitāte

Izgudrojumu un inovāciju izstādes "MINOX Kurzeme" organizators Dr. sc. ing. Armands Grickus (otrās rindas vidū) kopā ar izstādes dalībniekiem

Foto: J. Dumatskis, www.grani.lv

RTU Daugavpils filiāles direktora Ivana Griņeviča izgudrojums "Energoeffektīvs skrūvgriezis"

Foto: J. Brencis

Pēc LZA prezidenta Pateicības raksta saņemšanas: (no kreisās) elektriķis Ādolfs Gerteris, darba grupas vadītājs Aldis Karasevs, izstādes "Minox 2018" atbildīgais organizators Elmārs Baltiņš.